

1. Банківське право
2. Повітряне право
3. Нотаріат
4. Господарське право
5. Податкове право
6. Митне право
7. Судова практика
8. Законопроекти

1. БАНКІВСЬКЕ ПРАВО

Правління Національного банку України

Постанова від 18 травня 2012 року № 197 «Про окремі питання регулювання грошово-кредитного ринку»

Вказаною Постановою НБУ встановив з 31.05.2012 року порядок формування обов'язкових резервів банками України. Зокрема, передбачено, що на окремому рахунку в Національному банку України «Кошти обов'язкових резервів, що перераховані банками» - у розмірі 50 % від суми обов'язкових резервів, що сформовані за попередній звітний період резервування. На кореспондентському рахунку банку в Національному банку України - залишок суми обов'язкових резервів, сформованих згідно з установленними нормативами на відповідний період. Обсяг обов'язкових резервів, який має зберігатися щоденно на початок операційного дня на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України, повинен становити не менше ніж 40 % від суми обов'язкових резервів, що сформовані за попередній звітний період резервування.

2. ПОВІТРЯНЕ ПРАВО

Адміністрація Державної прикордонної служби, Мінфін, Міністерство інфраструктури України

Наказ "Про затвердження Порядку подання авіаперевізниками або уповноваженими ними особами попередньої інформації про пасажирів, імпорتنі та транзитні вантажі, які перевозяться повітряними суднами, органам охорони державного кордону та митним органам" від 27.04.2012 N 291/506/228

Вказаний Порядок затверджено з метою прискорення та спрощення процедур прикордонного і митного оформлення пасажирів, імпорتنих та транзитних вантажів, які перевозяться повітряними суднами.

Дія порядку застосовується при виконанні всіх міжнародних рейсів, на яких здійснюється перевезення пасажирів, їх багажу та/або вантажу за плату та/або наймом до аеропортів, розташованих на території України.

Міністерство юстиції України значно звузило коло суб'єктів оціночної діяльності, які мають право здійснювати оцінку об'єктів нерухомості при їх продажу (обміні). Зокрема, оцінку вартості об'єктів нерухомості при їх продажу (обміні) можуть здійснювати суб'єкти оціночної діяльності виключним видом діяльності якого є оцінка для цілей оподаткування та нарахування і сплати інших обов'язкових платежів. Беззаперечно, такі зміни спрямовані на більш об'єктивне визначення бази оподаткування операцій з нерухомістю, а відтак і наповнення бюджету за рахунок сплачених податків.

Згідно з Порядком, авіаперевізник або уповноважена ним особа одразу після відправлення рейсу з аеропорту вильоту, але не пізніше ніж за 30 хвилин до посадки повітряного судна в аеропорту України, подає попередню інформацію про пасажирів, імпорتنі та транзитні вантажі, які перевозяться повітряними суднами, Окремому контрольно-пропускному пункту «Київ» Держприкордонслужби та Держмитслужбі.

Зазначена інформація надається по кожному міжнародному рейсу, на якому здійснюється перевезення пасажирів, вантажів та який виконується до аеропортів України.

Інформація подається шляхом передавання стандартного повідомлення IATA з аеропорту вильоту на адресу SITA KBPBRXH без застосування електронного цифрового підпису. Також, Порядком встановлені вимоги реквізитів до інформаційного повідомлення

3. НОТАРІАТ

Міністерство юстиції України

Наказ від 21.05.2012 року N 766/5 Про внесення змін до Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України

Вказаним Наказом передбачається, що під час проведення операцій з продажу (обміну) фізичними особами об'єктів нерухомості у значеннях, наведених у Податковому кодексі України, а також в інших випадках, визначених законодавством України, нотаріус посвідчує відповідний договір за наявності оціночної вартості такого нерухомого майна, яка визначена суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання приватної форми власності, виключним видом діяльності якого є оцінка для цілей оподаткування та нарахування і сплати інших обов'язкових платежів, які справляються відповідно до законодавства (у тому числі правочинів, що підлягають нотаріальному посвідченню та/або державній реєстрації), який отримав сертифікат суб'єкта оціночної діяльності за напрямом оцінки для цілей оподаткування та нарахування і сплати інших обов'язкових платежів, які справляються відповідно до законодавства, та інформація про якого включена до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності за напрямом оцінки для цілей оподаткування та нарахування і сплати інших обов'язкових платежів, які справляються відповідно до законодавства.

Також наказом встановлено, що при операціях з рухомим майном, нотаріус посвідчує договір відчуження рухомого майна, у тому числі транспортних засобів, за наявності оціночної вартості такого рухомого майна, визначеної суб'єктом оціночної діяльності за напрямом для цілей оподаткування.

4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Кабінет Міністрів України

Постанова «Про затвердження порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном» від 11 квітня 2012 р. N 296

Вказаною Постановою Кабінет Міністрів України:

- затвердив граничні обсяги експорту брухту чорних металів у 2012 році на рівні 900 тис. тонн;
- установив, що митне оформлення експорту металобрухту здійснюється на підставі паперового примірника картки реєстрації-обліку зовнішньоекономічного контракту (договору) на здійснення експортних операцій з металобрухтом або її примірника у формі електронного документа;

- вніс зміни до Порядку реєстрації зовнішньоекономічних контрактів (договорів) на здійснення експортних операцій з металобрухтом, відповідно до яких, зокрема:

суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності для реєстрації зовнішньоекономічного контракту (договору) на експорт брухту чорних, легованих чорних та кольорових металів не повинен подавати до Мінекономрозвитку лист-погодження Мінпромполітики;

рішення про реєстрацію або відмову у реєстрації зовнішньоекономічного контракту (договору) на здійснення експортних операцій з металобрухтом приймається Мінекономрозвитку в межах граничних обсягів експорту брухту на відповідний рік;

у разі виявлення у поданих суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності документах, що передбачені п. 2 Порядку, недостовірної інформації або у разі анулювання ліцензії на провадження господарської діяльності із заготівлі, переробки, металургійної переробки металобрухту кольорових і чорних металів Мінекономрозвитку анулює у триденний строк раніше видану картку реєстрації-обліку зовнішньоекономічного контракту (договору) на здійснення експортних операцій з металобрухтом, про що повідомляє в семиденний строк Держмитслужбу.

5. ПОДАТКОВЕ ПРАВО

Верховна Рада України

Закон України від 15 травня 2012 року № 4677-VI «Про внесення змін до підрозділу 5 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України

Важливим моментом для платників податків є позиція Державної податкової служби України з приводу неможливості використання факсиміле для підписання податкових декларацій, оскільки не виключено, що такі декларації не будуть сприйматись ДПС як подані. Щоправда, виникає технічне питання, що полягає в механізмі виявлення фахівцями ДПС податкових декларацій, підписаних за допомогою факсиміле.

Вказаним Законом, Верховна Рада України, тимчасово, до 31 грудня 2012 року, встановила нові ставки акцизного податку на деякі товари (переважно пальне та скраплений газ).

Державна податкова служба України

Наказ від 14 травня 2012 року № 406 «Про затвердження Державного реєстру реєстраторів розрахункових операцій»

Вказаним Наказом затверджено перелік моделей реєстраторів розрахункових операцій, їх модифікацій вітчизняного та іноземного виробництва, які відповідають вимогам нормативно-правових актів і нормативних документів, пройшли державну сертифікацію і дозволені для застосування під час здійснення розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг.

Лист "Щодо використання факсиміле для підписання податкової декларації" від 14.03.2012 N 9499/К/10-1115/1139

Зазначеним листом ДПС України висловила свою позицію щодо використання факсиміле для підписання податкової декларації. Зокрема, податкова вважає не можливим використання факсиміле для підписання податковий декларацій, оскільки обов'язковим реквізитом цього документу, згідно з ст.48 ПК України є особистий або електронний підпис платника податків.

6. МИТНЕ ПРАВО

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Постанова від 21 травня 2012 р. N 446 «Про затвердження Порядку включення суми роялті та інших ліцензійних платежів до ціни, що фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, під час визначення їх митної вартості»

Вказаною Постановою, на виконання ст.58 МК України, КМ України затвердив порядок включення суми роялті та інших ліцензійних платежів до ціни, що фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, під час визначення їх митної вартості. Зокрема, передбачено, що сума роялті та інших ліцензійних платежів під час визначення митної вартості оцінюваних товарів включається до ціни за таких умов:

- роялті та інші ліцензійні платежі стосуються оцінюваних товарів;
- покупець повинен сплачувати роялті та інші ліцензійні платежі прямо чи опосередковано, що є умовою продажу оцінюваних товарів незалежно від того чи закріплена така умова в договорі купівлі-продажу оцінюваних товарів;
- сума роялті та інших ліцензійних платежів не включена до ціни.

Якщо на момент митного оформлення оцінюваних товарів декларант або уповноважена ним особа має відомості про суму роялті та інших ліцензійних платежів, він зобов'язаний під час визначення митної вартості зазначених товарів включити таку суму до ціни.

Якщо на момент митного оформлення оцінюваних товарів сума роялті та інших ліцензійних платежів невідома, то під час визначення митної вартості оцінюваних товарів декларант або уповноважена ним особа здійснює розрахунок суми роялті та інших ліцензійних платежів з урахуванням:

запланованих показників, які базуються на сумі роялті та інших ліцензійних платежів, сплаченої за ідентичні товари у попередньому періоді, якщо ліцензійним договором або іншим договором щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності передбачено сплату роялті та інших ліцензійних платежів залежно від отриманого прибутку;

прогнозних показників бази роялті та інших ліцензійних платежів, яка використовується для визначення величини роялті та інших ліцензійних платежів відповідно до умов ліцензійного договору або іншого договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

За результатами фактичної сплати роялті та інших ліцензійних платежів декларант або уповноважена ним особа подає додаткову декларацію з уточненням митної вартості оцінюваних товарів.

Постанова від 21 травня 2012 р. N 446 «Про затвердження Порядку включення суми роялті та інших ліцензійних платежів до ціни, що фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, під час визначення їх митної вартості»

На виконання ст.184 МК України, КМ України затвердив перелік товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим відмови на користь держави (наприклад товари, строк придатності для споживання або використання яких закінчився, товари, що потребують особливих умов зберігання (у разі, коли митний орган не має можливості забезпечити створення таких умов), ядерні матеріали, радіоактивні та небезпечні відходи, особливо небезпечні хімічні речовини, отруйні речовини, товари, витрати на зберігання та реалізацію яких перевищуватимуть суму надходжень від їх продажу).

Постанова від 28 травня 2012 р. N 468 «Про затвердження переліку товарів, вивезення (пересилання) яких громадянами за межі митної території України не допускається»

На виконання ст.373 МК України, КМ України затвердив перелік товарів, вивезення яких громадянами за межі митної території не допускається. До вказаного переліку включено ряд товарів, серед яких наприклад, відходи та брухт чорних металів, вироби мідні, вироби олов'яні, срібло (включаючи срібло з покриттям із золота або платини) у необробленому або напівобробленому вигляді, або у вигляді порошку, золото (включаючи золото з покриттям із платини) необроблене або напівоброблене, або у вигляді порошку, а також інші товари.

Постанова від 23 травня 2012 р. N 458 «Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України лікарських засобів та спеціального дитячого харчування»

На виконання ст.370 МК України, КМ України затвердив підстави та обсяги ввезення громадянами на

митну територію України лікарських засобів та дитячого харчування. Зокрема вказаною Постановою передбачено, що:

- громадяни можуть ввозити на митну територію України лікарські засоби, які переміщуються в ручній поклажі та/або в супроводжуваному або несупроводжуваному багажі громадянина, в таких обсягах:

у кількості, що не перевищує п'яти упаковок кожного найменування на одну особу (крім лікарських засобів, що містять наркотичні чи психотропні речовини);

у кількості, що не перевищує зазначену в наявному в особи рецепті на такий лікарський засіб, виданому на ім'я цієї особи та засвідченому печаткою лікаря та/або закладу охорони здоров'я;

- громадяни (батьки або особи, які їх замінюють, та/або уповноважена ними особа, інші члени сім'ї та родичі) можуть ввозити на митну територію України продукти спеціального дитячого харчування, які не виробляються (не реалізуються в Україні) для дітей, хворих на фенілкетонурію або інше захворювання, що потребує спеціального харчування, які переміщуються в ручній поклажі та/або в супроводжуваному або несупроводжуваному багажі громадянина, в таких обсягах:

у кількості, що не перевищує п'яти упаковок (банок) кожного найменування на одну особу;

у кількості, що не перевищує зазначену в наявному в особи рецепті на продукт (продукти) спеціального дитячого харчування, виданому на ім'я дитини та засвідченому печаткою лікаря та/або закладу охорони здоров'я, за умови пред'явлення документів, що засвідчують родинні зв'язки з хворою дитиною, або іншого документа, який підтверджує повноваження особи на такі дії

В зв'язку з прийняттям нового Митного кодексу України та набрання ним чинності з 1 червня 2012 року, Кабінет Міністрів України затвердив положення про митні декларації та їх форми. Звичайно, що від зазначених нововведень бізнес очікує спрощень в процедурах митного оформлення, проте як це буде відбуватися на практиці покаже час.

Постанова від 21 травня 2012 р. № 450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій»

Вказаною Постановою, на виконання ст. 257, 260 та ст.269 МК України, Кабінет Міністрів України, затвердив:

- положення про митні декларації;
- форми митних декларацій.

Також встановлено, що бланки єдиного адміністративного документа форми МД-4, додаткового аркуша форми МД-5 та доповнення форми МД-7 не застосовуються до прийняття Кабінетом Міністрів України окремого рішення.

Положення «Про митні декларації» визначає вимоги до оформлення і використання митних декларацій, на підставі яких декларуються товари, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України підприємствами, та інші товари, що відповідно до законодавства України декларуються шляхом поданням митної декларації, передбаченої для підприємств, а також порядок внесення змін до митних декларацій, їх відкликання та визнання недійсними.

Одночасно з набуттям чинності даною Постановою (01.06.2012 року), втрачають чинність ряд інших Постанов КМУ, які регулювали питання пов'язані з вантажно-митними деклараціями.

Постанова від 21 травня 2012 р. N 435 «Про затвердження переліку пунктів пропуску через державний кордон, в яких здійснюється переміщення товарів через митний кордон України»

Вказаною Постановою Кабінет Міністрів України затвердив перелік пунктів пропуску через державний кордон, в яких здійснюється переміщення товарів через митний кордон України на всіх видах сполучення (автомобільний, пішохідний, залізничний, повітряний, морський, річковий):

Постанова від 21 травня 2012 р. N 451 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними»

Вказаною Постановою Кабінет Міністрів України затвердив

- Типову технологічну схему пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними;
- Типову технологічну схему здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон;
- Типову технологічну схему здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон;

- Типову технологічну схему здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон;
- Типову технологічну схему здійснення митного контролю повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон.

7. СУДОВА ПРАКТИКА

Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ
Лист від 15.05.2012 р. N 648/0/4-12 про обов'язкові для усіх судів України правові позиції.

Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ довів до голів апеляційних судів загальної юрисдикції обов'язкові правові позиції з застосування норм матеріального права, що викладені Верховним Судом України при розгляді конкретних справ. Наявність такого узагальнення позитивно впливає на правильність застосування норм законодавства різними суб'єктами у подібних правовідносинах.

Лист від 15.05.2012 р. N 648/0/4-12 про обов'язкові для усіх судів України правові позиції.

Зокрема, вказаним листом наведені правові позиції, що виникають із таких сфер правовідносин:

- земельні правовідносини – відносно того, що відсутність істотних умов договору оренди земельної ділянки є підставою визнання такого договору недійсним;
- трудові правовідносини – щодо необхідності отримання попередньої згоди виборного органу, членами якого вони є, а також вищого виборного органу цієї професійної спілки при звільненні працівника який є членом виборного профспілкового органу;
- сімейні правовідносини – щодо не поширення норм Законом України від 11 січня 2011 року N 2913-VI "Про внесення зміни до статті 61 Сімейного кодексу України щодо об'єктів права спільної сумісної власності подружжя" (щодо належності до спільної сумісної власності подружжя приватизованого житла та земельних ділянок) на відносини, які виникли до набрання ним чинності.

Вищий адміністративний суд України Лист від 04.05.2012 р. № 1197/12/13-12 щодо застосуванням пункту 6 підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України

Відповідно до пункту 6 підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України не застосовуються фінансові санкції до платників податку на прибуток підприємств та платників податків, що перейшли на загальну систему оподаткування, за порушення податкового законодавства за наслідками діяльності у другому - четвертому календарних кварталах 2011 року.

Вищий господарський суд України роз'яснив деякі спірні питання застосування Закону України «Про судовий збір». Наявність такого роз'яснення, звичайно сприятиме одноковому застосуванню господарськими судами положень вказаного Закону та його застосування сторонами судового спору при зверненні до суду та подальшому оскарженню судових рішень

ВАС України, роз'яснив, що фінансові санкції, від яких звільняються платники податку на прибуток згідно з пунктом 6 підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України, можуть стосуватися лише податкових правопорушень, вчинених особами як платниками податку на прибуток, тобто порушення правил справляння виключно цього податку.

Водночас відповідальність за порушення інших норм податкового законодавства, які не пов'язані із справлянням податку на прибуток, застосовуються до платників податків на загальних підставах.

Вищий господарський суд України Інформаційний лист від 23.05.2012 р. № 01-06/704/2012 «Про деякі питання практики застосування Закону України «Про судовий збір»

Вказаним листом ВГС України, роз'яснив, що при відсутності доказів сплати судового збору при подачі заяви про забезпечення позову суд повинен розглянути таку заяву й за відсутності доказів сплати судового збору, оскільки ГПК України не передбачає наслідків неподання доказів сплати судового збору при зверненні з заявою про забезпечення позову.

Також, ВГС України роз'яснив, що при подачі апеляційної скарги на рішення суду у майновому спорі, при незгоді лише з мотивувальною частиною, а також оскарження рішень про відстрочення або розстрочення виконання рішення суду, судовий збір повинен сплачуватися виходячи зі ставок передбачених для майнових спорів.

Окрім цього, ВГС України, висловив позицію, що при об'єднанні в позовній заяві двох або більше вимог немайнового характеру, зв'язаних між собою підставою виникнення, судовий збір сплачується як за подання однієї заяви немайнового характеру.

8. ЗАКОНОПРОЕКТИ

Проект Закону України «Про медіацію»

У Верховній Раді зареєстровано проект Закону від 19.04.2012 N 10301-1, яким запропоновано визначити правові засади впровадження та проведення позасудової процедури врегулювання конфліктів за взаємною згодою сторін конфлікту (медіації) та за участю посередника (медіатора), її принципи та порядок проведення медіації, а також статус медіатора. У випадку прийняття Закон набере чинності з 1 січня 2013 року.

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування багатства та предметів розкоші»

Вказаним Законом, який, в разі його прийняття ВР України та підписання Президентом України, набуде чинності з 1 січня 2013 року пропонується внести зміни до ПК України, та запровадити замість податку на нерухомість податок на багатства та предмети розкоші.

ПРАВОЧИН
АДВОКАТСЬКА КОМПАНІЯ

НОВИНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Травень 2012

Автори: Старший юрист АК "Правочин" Дзюбенко Сергій та партнер АК "Правочин" Дмитро Денісов.

З будь-яких питань, що пов'язані з текстом цього дайджесту, прохання звертатися за нижчезазначеними електронними адресами:
info@pravochin.com.ua

Дмитро Денісов
Партнер АК «Правочин»

Сергій Дзюбенко
Старший юрист АК «Правочин»